Szereda. 52. Szám. Junius 1-jén, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szeredán, Pénteken és Vasárnap. Előfizetaetni minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr uj pénzben.
A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasitandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Az Ó-várban, Vizi-utcza, 231. szám alatt.

KIADO-HIVATAL:
A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 ujkrért közzététetnek; folytonos hirdetésektől illő pct elengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdij előre befizetendő.
A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok sat. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

Hivatalos sürgönyök.

Feladatott N.-Szeben máj. 30. 12 óra 30 perczkor d. e.; megérkezett Kolozsvárra máj. 30. 2 óra 30 perczkor d. u.

Császár ő felsége tegnap 29-kén d. e. 11 órakor Vilmos főherczeg ő cs. fönsége, báró Hesz táborszernagy, gróf Grünne segéd, báró Kellner és több mások kiséretében a déli vaspályán Olaszországba elutazott. Császárné ő felsége egy darabig elkisérte ő felségét. A pályaudvaron, a hol egy század volt felállitva zenészekkel, Ő felségét a jelen volt főherczeg, miniszterek, tábornokok és nemesség fogadta és a vaggonig kisérte, a hol érzékeny búcsuvétel történt. Jóllehet az elutazás órája csak ma reggel kezdett a közönség előtt jobban tudva lenni, mégis a burg közelében, az uton és a pályaudvar környékén nagyszámu embertömeg gyült össze, a kik Ő felségeiket élénk fölkiáltásokkal üdvözlék. A garlaskói főhadiszállásról érkezett további tudósitás szerint, altbngy Urbán Monzában van, s ott készül megtámadni a Garribaldi haderejét.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS.

Harczi időket élünk, mikor minden honpolgár kiváló érdekeltséggel viseltetik az események iránt, s öntájékozást keres a felmerült kérdések természetéről. A közérdekeltség, ily felfokozott álláspontján, a publicistai irodalomtól mind többet követel, mig ez az idők természetében mind több-több korlátot talál.

Tisztán átlátjuk e helyzetet, s csak is olvasóink értelmes belátásában vetett hitünk ösztönöz arra, hogy ezen éppen nem gyönyörködtető vállalkozásban honfi kötelességünket továbbra is teljesitsük.

Jól beláttuk már ez évnegyed elején, hogy a harcz kikerülhetlen, s hogy a hireket, melyek kiváló érdeket adnak a lapoknak, minél gyorsabban közölhessük, lapunkat háromszor inditottuk meg, remélve, hogy az olvasó közönség ezen áldozó vállalatunkra rögtön emelkedő részvéttel felel; a miben nem is éppen csalódtunk, s a további részvétbe is bizva, lapunkat ezutánra is hetenkint háromszor fogjuk kiadni.

Lapunk szerkesztésében igyekeztünk minél elfogulatlanabbak lenni, hogy az a napi események krónikáját képezze. Miután az eseményekben nem tartományi, hanem világ- szemponti kérdések szerepelnek, lapunknak nem lehet más irányfeladata, mint a lehetőségig fenntartani pártatlanságát s adatait egy kronika irat szempontja szerint mind inkább kitisztázni, azon források után, melyekből merithetünk. Ugy hisszük, hogy a legildomosb középutat el is találtuk, s olvasóink mind a kérdések természetéről, mind az eseményekről kellő tájékozást vehettek lapjaink után.

A harczi események gyorsabb közölhetésében maga a közigazgatás is segédkezet nyujta, midőn a csatatérröli hivatalos sürgönyöket minden erdélyi lapnak mindig sietve megküldötte, s reménylenünk lehet, hogy ezen figyelemben továbbra is részesedünk, a mi által minden más országból jövő lapot az ily hirek közlésében megelőzhetünk.

Nagy igéreteket nem teszünk, de annyit adni fogunk a mennyit lapunk köre enged, tudjuk, hogy olvasóink legnagyobb része csak is lapunkat olvashatja, s éppen azért hiven ügyelünk arra, hogy az a nagyobb lapokban felmeritett események resultatumát pontosan hozza.

A „K. Közlöny" előfizetési ára:

Juliustól ez év végeig — **6 ft 30 kr**. Juliustól szeptember végeig évnegyedre — **3 ft 15 kr**. osztr. ért.

☞ Uj előfizetők, kik junius elején kezdve ohajtják lapunkat megrendelni, a félévi vagy évnegyedes előfizetési dijt egy pfrinttal kitoldani sziveskedjenek.

Megjelen a „K. Közlöny" minden vasárnap, szeredán és pénteken.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadó-hivatalához, Stein János középutczai könyvkereskedésébe utasitandók, hol egyszersmind a lap minden anyagi ügyeit illetők, u. m. hirdetések feletti intézkedések, ujságreclamátiók sat, kezeltetnek.

Tiz uj előfizető után az érdemes gyüjtő egy tisztelet-példányt igényelhet, értesitve erről a kiadó-hivatalt.

Lapunk szellemi ügyeit érdeklő minden közlemények alulirott szerkesztőhez (lakása ó-vár, vizutcza, Vokál-ház, 23. sz.) utasitandók; midőn egyszersmind tisztelt munkatársaink további szives közremüködésre is felkéretnek. Kolozsvár, junius 1-jén, 1859.

Dózsa Dániel,
a „K. Közlöny t. és f. szerkesztője.

Sajtóhiba. Közelebbi szemlénk ezen tétele „Spanyolország is Nápoly birtokába jutott" igy igazitandó: „Spanyolországnak is sat."

„A második hadsereg parancsnokának, gróf Gyulai tábornagynak jelentése Ő cs. kir. Felségéhez.

Felség!

Sietek az első nagyobb ütközetről, melyet Felséged csapatai a jelen hadjáratban vittak, legalázatosabb jelentést tenni. Mint már az első, tökéletlen tudósitásokból, melyek ennek alapul szolgálnak, kitunik; Felséged derék hadseregének összes, az ütközetben résztvett osztályai vitézségöknek és kitartásuknak fényes bizonyságait adták.

Mint már e hó 19-én Felséged első tábornokségédét táviratilag tudósitottam, e hó 20-kán egy nagyobb kémjáratot rendeltem a Pó jobb partján, mivel mind a kémjelentések, mind a Sesia és Pó hosszában felállitott előörsök azt gyanittaták, hogy az ellenség, nagy erővel Vogherán át, mozdulatot tervez Piacenza ellen. 19-20-dika közötti éjszakán e czélból az 5-ik hadtest 3 dandára Pavián át a vaccarizzai hidfőhöz rendeltetett, hol már a 8-dik hadtesthez tartozó Boér dandára mint megszálló csapat állott. Urbán tábornokat, ki már korábbi czirkálásai alkalmával a vidéket Stradella, Vaccarizza és Voghera közt megismerte, és ki most épp ezen czélból a 9-ik hadtest egy dandárával (Braun tábornok) és egyik saját tartalék-osztályával (Schaaffgotsche) a vaccarizzai hidfő és Broni között állott, ezen expeditiora az 5-ik hadtest parancsnokságának alárendeltem. Az altábornagy gróf Stadion által vezénylett expeditio állott tehát Baumgarten hadosztályából (Gaál Bils és Hessen herczeg dandárok) az 5-ik; Braun dandárából a 3-ik hadtestnek, és két zászlóaljából a 8 ik hadtest Boér dandárának, valamint a Piacenzában helyőrségen levő Hesz ezred által kiegészitett Schaaffgotsche dandárából állt.

Altábornagy Stadion 20-án reggel megkezdé előnyomulását a hidfőtől.

Urbán tábornok a főuton nyomult elő Casteggio ellen, balra, valószinüleg a 3-dik vadász-zászlóaljjal a hegyeket átczirkálva.

Baumgarten a sikságon nyomult elő Bils dandárával Casatima; Gaál dandárával Robecco ellen. Tartalékja 2½ zászlóalj, s a test tüzérségi telep Barbianelloba vonult. Hessen herczeg dandára képezte a jobb szárnyat és Verruán és Branduzzoba ment. Stadion altábornagy rendelte, hogy ezen fölállitásból, mely körülbelöl 11 órára történt meg, délfelé a támadás megkezdessék, és pedig Urbán tábornok vegye be Casteggiot és Montebellot, hogy ez által Voghera további fenyegetésére támpontot nyerve, az ellenség ereje kifejtésére kényszerittessék. Gaál tábornok Urbán tábornokot mint tartalék követte. Urbán tábornok, midőn az ellenség Montebellót gyorsan odahagyta, ezen helységből Genestrellóig előnyomult, hol tulnyomó ellenséget és véres ellentállást talált, melyet azonban a Hesz és Dom Miguel ezred III. és IV. zászlóaljainak vitéz lövészei hősileg leküzdöttek és daczára jelentékeny veszteségüknek, csakhamar uraivá lettek a genestrelloi magaslatnak és kerteléseknek.

Hanem az ellenség oly tulerőt fejtett ki, s még folyvást erősité magát vaspályán hozott szállitmányok által, hogy Urbán altábornagy, az időközben támogatására érkezett Gaál-dandár, nagy veszteséggel, de hősiesen harczolva Montebellóba szoríttaték vissza. Eközben Stadion altábornagy a harczvonal jobb szárnyához közelebb vonta össze Casteggioban a Bils- és Hessen dandárokat. Gaál tábornok ellenében, kinek erősitésére Braun tábornok 1 Hesz, és 1 Roszbach zászlóaljat külde, az ellenség mindinkább növekvő tulerőt fejtett ki. Makacs védelem után ki kelle Montebellót üriteni. Az ellenség még nagyobb veszteséggel, s a csapatok magatartása által, valamint a Bils-dandár előkészitett tartalék felállitása által fékezve, nem üzött tovább, s a hadtest, miután már Casteggióban meglehetősen háboritatlan vala, elérkezett éjjel a hidfőhöz, 21-kén reggel pedig átkelt a Pó másik partjára.

Mint a különféle, még folyvást tökéletlen tudósitásokból kitünik: Genestrello mellett Urbán altábornagy alatt a 3 ik vadász-zászlóalj. a 3-ik Dom Miguel, 2-dik Roszbach zászlóalj s a Hesz granátos zászlóalj, a 8-dik ezred 2 hatfontos s 4 tizenkétfontos ágyuja, és egy osztály Haller-huszár harczolt. Az ütközet ott volt legvérontóbb, veszteség legnagyobb, az ellenséges tulerő háromszoros. Montebello mellett 2½ század Roszbach gránátos s ezen ezerednek egy zászlóalja, 2 zászlóalj Hesz gyalogság, 2 zászlóalj főhg Károly gyalogság, a Licai határőrzászlóalj, egy zászlóalj Haller-huszár, 4 hatfontos és 2 tizenkétfontos ágyu harczolt. A Genestrello mellett harczoló csapatok nagy része ezen visszavonulási harczban is még mindig kétszeres ellenséges erővel viaskodott.

Hessen hg vezényelte a Culoz ezredet, 4 tizenkétfontos ágyut s háromszázad siciliai dsidást. Calcababbio Casone de Lausinál kezdődött a harcz.

Több izben fordult elő azon szép eset, midőn a gyalogság szuronynyal ment rohamra lovasság ellen és győzött, s a gyalog katona jelességét kitüntető ama mozzanatok, midőn az utolsó perczben a lovas támadás előtt 30 lépésről történik az első tüzelés; a huszárok és dsidások versenyeztek ezen fegyverzeteknek megfelelő sajátságos vivás helyes választásában; a tüzérség egészen az ellenség közelébe nyomult, s akkor annál rettenetesebben müködött, és csökkenté saját veszteségei számát. Feltünő, mily kevés a mi tüzéreink között a sebesültek száma; az ellenség csaknem mindenütt tul lövöldözött közel ellensége felett. Az ellenséges gyalogság igen jól lőtt. Lovasságát kevésbbé kedvező itélet illeti. Mindenütt tul tettek rajta a mi huszárjaink s dsidásaink, és minden komoly támadásból meghátrált az. A mellékelt veszteség kimutatása ki fogja egésziteni mindazt, a mi ezen jelentésben egyes osztályoknak a valódi ütközetbeni kisebb nagyobb részvevéséről csak felületesen van érintve.

Az ágyuk dörgése — a Fehlmayer-dandár egyrészével Broni mellett állott Creneville altábornagyot is Casteggio felé voná. Stadion altábornok Borgo St. Giuliettanál állitá fel őt, hogy a Bils dandárt — melynek kötelessége volt fedni a visszavonulást — támogassa. — A jelentésből kiderül, hogy üldözés nem történt, és e szerint Creneville altábornagy még azon este Stradellába visszatért. A jobbszárny herczeg Hessen tábornok által mind előnyomuláskor, mind pedig a visszavonuláskor hasonló elővigyázat- és elszántsággal fedeztetett.

Az ellen részéről ugy látszik, hogy Baraguay d' Hilliers tábornagy egész hadteste és egy piemonti dandár állt szemben.

Állitólag a francziák részéről 12 gyalog ezred, egy vadász-zászlóalj és 1 lovas ezred; a piemontiak részéről, 1 dandár gyalogság s 1 lovas ezred, (Novara) vett részt a csatában, ezenkivül a tartalékok mindig nagyszámmal növekedtek.

Stadion altábornagy a harczba résztvett ellen számát legkevesebb 40,000 emberre határozza.

A kémjárat által eszközölt tapasztalatot, mely jelen állásomat helyesnek bizonyitja — a vállalat igen kedvező eredményének tekintem, a nagy áldozatok daczára.

A részletes jelentéseket még várom. Stadion altábornagy előlegesen is az ütközetben résztvett összes sereg hősiességét kiemeli. A főherczeg Károly, Hesz, Dom Miguel, Roszbach, Culoz ezredek; a Haller huszárok

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

és a 3-ik vadász-zászlóalj, általában valamennyi az ütközetben résztvett hadcsapatok saját, mint Ausztria hadtörténetét szép lappal gazdagiták.

Ez uttal még nem nevezem meg Felségednek azon csapatvezéreket, kik magukat különösen kitüntették, minthogy előbb be akarom várni az egyes csapattestek részletes tudósitásait. Fájdalom, nagy áldozatokba került ezen harcz.

Páviába 600 sebesült vitetett, kik között 20 tiszt van. Büttner táborkari őrnagy, ki éppen egy rendivüli küldetésben vala Vaccarizzá-ban s a sereghez csatlakozott, s a 3-ik vadász-zászlóalj őrnagya Cantes, elestek, Spielberger alezredes és Piers őrnagy hiányzanak a Károly főhg ezeredből, azonban hihetőleg halva, mindenesetre megsebesülten maradtak a harcztéren. Braum tbk. sebet kapott.

Nem fogom elmulasztani Felségednek minél előbb a részletes jelentést felküldeni; azonban már most is büszkén kimondhatom: hogy a csapatok szelleme és bátorsága Felséged legmagasabb kegyére méltóknak bizonyultak, s hogy ezentul is fényes tettekre legnagyobb ösztönül felséges császárjuk s hadurok megelégedését tekintendik.

Kelt a hadsereg főhadiszállásában Gerlasco-ban, május 23. 1859.

Gyulai s. k. táborszernagy."

Ujdonságok.

— A „M. F." értesitése szerint az önkénytesek toborzása itt csenddel de sikerrel foly. A napokban már 90 egyén volt befogadva.

— A szinkörben szerencsétlenül járt Mocsári számára két jó lelkü polgárnőt láttunk segélypénzt gyüjteni, az egyik U... czukrászné, a másik L... fövegkereskedőné. Az uri casinoban szintén gyüjtöttek. Minden körben mély részvét mutatkozik a szerencsétlen ifju iránt, kinek, mint látszik féllába igen veszélyes állapotban van.

— Gyászhir. Erdély egyik határszéli falujában Berkeszen, meghalt folyó hó 21-kén, ősi laka csendes magányában, sáros-magyar-berkeszi Katona István, életének 50-dik évében — végrendeletében hagyományozott a kolozsvári ref. kollegyomnak 3,000, a berkeszi ref. ekklézsiának 3,000 pengő frtot. Legyenek áldva porai!

— A bágyoni járás községei, hódolati nyilatkozat kiséretében — a háboru miatti rendkivüli szükségletek fedezésére 862 fr. 75 kr. o. p. összeget küldöttek be.

— Oroszország fővárosában nem rég egy nagyszerü részvénytársulat alakult, a melynek kitüzött czélja a nép közt jeles olvasmányok terjesztését eszközölni, nyilvános könyvtárak és olvasó-egyletek szervezése által minden városban. Ezzel kapcsolatban e társulat könyvek kiadását és muzeumok alapitását is elhatározta. Ezen, a civilisatio terjesztésére ható, nagyszerü vállalat a részvényeseknek is szép hasznot hajt, miután az orosz városokban már is létező, kisebb ilynemü vállalatok szépen jövedelmezőknek bizonyultak be. Az orosz irodalom egyike a legvirágzóbbaknak, s a hirlapok éppen nem panaszolnak a közönség részvétlensége ellen.

Nemzeti szinház. — Máj. 26-án adatott „Rang és szerelem." E jó irányu de nem nagy ügyességgel dolgozott müvet Bernard asszony szerepe tartja meg a szinpadon. E szerepet Pollakovicsné az első felvonásokban igen szép felfogással és kellemmel játszta; csak a vége felé lett kevésbbé természet hü.

Máj. 28-án „Norma." Kiváncsiak voltunk Fridrichnét látni a czimszerepben, értesülvén, hogy ez kedvencz szerepe. Megragadólag énekelt, szépen játszott, a közönség számtalanszor kitapsolta. Méltánylást aratott a fiatal Singer Róza is Adalgisa szerepében, ki folyvást előhaladást tüntet ki. A játszók valamint a kar jól müködtek. A közönség ohajtaná Fridrichnét még egyszer látni Lammermori Luciában, mielőtt eltávoznának. Ez uttal megjegyezzük, hogy Az énekes karból némelyek rongyos és szennyes lepedőkbe állottak ki, mint valamely zúg faluban müködő komediások.

Szinkör. Május 29-kén. Szinészeink a szinkörben tartottak előadást, „Tizenhárom leány formaruhában" czimü vigjátékot hozván a homokra. Az előadás egy kedvetlen esemény által zavartatott. Ugyan ekkor itteni gymnastikai tanitó Mocsári ur szándékozott a felvonások közt mutatványokat adni tanitványaival. A „persák rudja" czimü mutatványban, hol egy 20 láb magas rudat egyik tanitványa tartván, az erőmüvész annak tetejére felkuszott, a productio közben a rúd egyensulyozásában hiba történt, a mit a tartó helyre kivánván ütni, előbb nyomnlt, de hasztalan, a rúd aláfordult s Mocsári a katona zenekar közé bukott, egy kótaálványon lábát összezúzta s eszméletlen hullott a földre. Még szerencsére tanitványa erős lehetett, mert a félre fordult rudat is mind a mellett, hogy végén egy ember terhe volt, folyvást tartá keze közt, hogy a tanitó csak két ölnyi magasból bukott le. Ez esemény fökint a gyöngéd nökre nagy benyomást tett, legnagyobb részök azonnal ott hagyta a szinkört.

Politikai hirek.

— Livornóból irják máj. 24-ről, a „Presse"-nek: „Napoleon hg proclamatiót adott ki a toskánaiakhoz, melyben mondja, hogy a császár öt azért küldé, hogy Olaszország elnyomói ellen hadakozzék. Küldetése tisztán katonai; a belső izgatással nem foglalkozik. A császár Olaszország azon nagyravágyását, hogy magát függetlenül kormányozhassa, támogatja, a császár törekvése Európa egyensúlyának megszilárditása."

Roma, máj. 16. Még a mult hónapban valószinünek látszott Antonelli bibornok államtitkár visszalépése, most ezt azonban ellenei majdnem bizonyosnak hiszik. És miután jelenleg a franczia befolyás itt mindenható, (?) a bibornoknak ausztriához hajlama pedig csaknem nyilvános, de következetes is maradand, ennek folytán senki sem kételkedik többé azon, hogy miniszteriumunkban, melynek elnöke Antonelli, nagy változás fog történni. Allitják, hogy helyébe a szentatya egy ideiglenes kormányzóbizottmányt akar állitni, a két bibornokból Altieri della Genga, és Robertéből, kiknek tapasztalata, és jótapintata a kormányzatban általánosan el van ismerve. — Tudni akarják, hogy Antonelli, mint vendég egy időben Bécsbe, és Madridba is hivatott. Itt aggódva néznek a nápolyi királyi családban keletkező viszály elébe, mihelyt a király szemeit bezárta. A Conte di Siracusa (a király öccse) mindég középpontja volt a szabadelvü pártnak.

Turin, máj. 22. A massai szárd biztos tökéletesen levetette álarczát, Massanak Piemontba való végleges bekebleztetését proclámáltatta; ismét egy jellemző adat azon törekvések természetének ismerésére, mi Olaszország szabadsága és függetlenségének csillámló phrasisa alatt rejlik irja az „O. D. P."

— A balkán félszigeti fölkelés alkalmából az „A. A. Z." egy érdekes czikket hoz. Szerinte ama fölkelés Montenegróból indult ki, s ennek bebizonyitására némely adatokat közöl:

„Egy angol tüzérszázados Corfuban" — ugymond — „ki előttünk megneveztetett — nemrég — már vagy megbizásból, vagy saját kedvtelésből, meglátogatá Cetinjét és Danilo fejedelmet. Ez utóbbi — mint mondják — osztozik számos szlávok gyöngeségében s nagyon kedveli a boros palaczkot. Ittas fővel Danilo fejedelem az angol tiszt előtt bevallá, hogy a franczia császár részéről a montenegrói korona, melyhez Bosznia s Herczegovina is hozzá fognak csatoltatni, neki odaigértetett. Szintén a most kezdődő fölkelésnek az a czélja, hogy ezen tartományok a török uralom alól felszabadittassanak. Danilo fejedelem magántitkára egy franczia; lehetlen volt nem látni, hogy a fejedelem rendkivül tetemes pénzeszközökről rendelkezett. Hogy a Tuileriákkal már előbb fönnállott összeköttetéseket a mult évben Juriende la Graviere franczia admirál s a gravosai öbölben volt franczia hajóraj ujra felfrisiték, ez tagadhatlan tény. Feltünő a franczia készitésü szuronyokkal ellátott kovás puskák nagy elterjedése, melyet a fölkelt tartományokban lehet észrevenni, s mely alig hagy kétséget a titkos fegyverkivitel iránt. Hogy hova czéloz ezen mozgalom, egyelőre nem lehet átlátni, mivel Ausztria azt nyugodtan nézheti; de ha azt a szerb kormány sajátszerü eljárásával s Kuza fejedelem föllépésével vetjük egybe, valószinüvé lesz, hogy itt előre kigondolt játék van előttünk.

Bukurest, máj. 19. Az „Oest. Ztg." irja: „Az oláh kormány folytatja az ausztriai alattvalók jogtalan és illetéktelen elitélését, a consulság tudta nélküli bezáratását, ehhez tett előleges jelentés nélküli végrehajtás utján való büntetését. Nem elég, hogy az ausztriai alattvalók oly törvények szerint itéltetnek el, melyeket törvényeknek tekinteni sem lehet, azokat elcsavarják, hogy az alattvalókat nyomják és jogtalanságokkal sujtsák; azt merték tenni, hogy egy ausztriai hivatalnoknak ajtót mutattak az itteni polgári törvényszéknél, s még több egyebet készek elkövetni azon hatalmas szomszéd állam ellen, melynek csak két napjába kerül, hogy a dölyfösöket félelemmel és rémüléssel töltse el. A jassyi eset eléggé mutatja, hogy Moldováhan is hasonló érzület uralkodik, hogy ott is azt hiszik, miszerint az oroszlányt büntetlenül ingerelhetik.

A Dunafejedelemségekből legközelebb fontosakról értesülhetünk. A „Kuza"-féle ideiglenes kormány végéhez közel járni látszik, és nagyon valószinü, hogy a központi bizottmány elérkezettnek tartja azon pillanatot, melyben idegen fejedelmet helyezhet a trónra. Némelyek Constantin főherczeg rögtöni visszaérkeztét ezen combinatióval kapcsolatba hozzák, mások pedig mondják, hogy Mihály főherczeg van az uj román trónra kijelölve. Hogy Oroszország bölcs politikája, mely czéljait félrevezetés nélkül követi, a jelen válságos perczekben sem szünetez, elvitázhatlan dolog. A porta területén előbbi befolyását ismét visszanyeré. Ha egyszer keleten jól összekapnak — majd hallunk akkor meglepő hireket. Anynyi bizonyos, hogy jelenleg öt orosz hadtest hadi lábon áll, és hogy ezen erő jobbadán az alsó Duna közelében fog öszpontosulni.

— Frankfurtból, május 16-ról irják a „Mercure de Souabe"-nak:

„Anglia egy köriratot intézett különféle német udvarokhoz, melyben le akarja azokat beszélni, Francziaország ellen intézendő minden megtámadó rendszabályok tételéről. Az emlitett körirat Hannoverben és Braunschweigban a Hannoverben lévő angol miniszter által felolvastatott. Hasonlólag közöltetett az a hamburgi tanácscsal, ugy szinte több apró kormányokkal is, sőt még Frankfurtban is van tudomásuk a körirat tartalmáról. Ezen ujdonság maga is bizonyitja, hogy Anglia elhatározta magát semlegesnek maradni."

Posen, máj. 21. A „Frank. P. Ztg." irja: Ugy látszik, hogy az ügyek végre keleten is komoly alakot öltenek; legalább nehány nap óta az orosz katonaságban oly mozgalom van, minő már régen nem létezett. A második hadtest ezredei, melyeknek állitólagosan a porosz határszélekre kellett volna előhaladniok, nehány hét előtt a Visztula partján állapodtak meg, és ugy látszott, mintha minden további nyomulásuk dél és nyugat felé elmaradna; mi több, a legközelebbi szomszédságba szabadságolások tétettek. Nehány nap óta azonban a szinjáték egészen változott; minden szabadságoltak sietve visszahivattak, és az egész hadtest ujra mozgásban van. És nemcsak a második, hanem az első hadtestet is, mely egész Litvániáig, és más határos — előbb Lengyelországhoz tartozott tartományokban volt széthelyezve, szintén indulási parancsot kapott, s legközelebb Varsóig kell előnyomulnia, hol a további rendelkezés fog meghatároztatni. Litvánia határait a keleti tengermelléki tartományokbóli sergek fogják elfoglalni. A második hadtest mozgalma, mint értesülünk nem a mi határaink felé, — söt inkább dél felé — van irányozva; valljon azonban Galliczia vagy a Dunafejedelemségek felé induland-e? mindeddig bizonyosan nem lehet tudni.

— Bern, máj. 20. Egy szövetség-tanácsi határozat értelmében, a fegyverkivitel, valamint az olasz határ közelébeni fegyverösszegyüjtés, továbbá a szökevényektőli fegyver-vásárlás megtiltatott. A menekültek, a nők, aggok s betegek kivételével belebbeztetnek. Fegyverfogható egyéneknek egyik hadfolytató területről a másikra átmenetele meg van tiltva. Tessinben a menekültek száma szaporodik.

— Brüssel, május 24. Az itteni lapok szerint Oroszország nem fogadja el a franczia szövetséget, és tiltakozik a toskanai forradalom ellen. Egy franczia hadsereg öszpontosittatik a keleti határon Pelissier, Schram és Rostolan parancsnoksága alatt. Pelissier Nancyba megy, az éjszaki határon is alakulóban van egy franczia hadsereg. — Hir szerint Gorcsakoff herczeg külügyminiszter tárczáját letenné.

Brüssel, máj. 23. Párisi tudósitások szerint Cowley lord helyzete mindinkább nehezedik. Megvalósulni látszik, hogy Malmesbury lord egy jegyzéket bocsátott ki, Toscana mostani abnormis állapotát illetőleg. Ezen kivül az hallatszik onnan (Párisból) jó forrásból, hogy minden nyugalmazott tiszt sürgetősség tekintetéből behivatott. Hir szerint a miniszterium névszerint felirt minden Francziaországban lakó németet.

Brüssel, máj 23. A franczia kormány elrendelé, hogy a szénszállitás végett amerikai hajók béreltessenek ki. A hadügyminiszter egy törvényjavaslatot készit, a nemzetőrség keleti Francziaországbani mozgósitása iránt.

— Trieszt, máj. 22. Egy osztrák bárka kapitánya Velenczéből ki akart futni, de a franczia hajósereg parancsnoksága által feltartóztatott és két levéllel a consulok dékánjához visszaküldetett, melyekben a velenczei part ostromzárlása jelentetik, és azon inditvány tétetik, hogy az elfogott osztrák matrózok cseréltessenek ki franczia hadifoglyokkal. A kapitány, használva e leveleket eljutott Rovignóba. Velenczébe az ostromzár még nem jeleztetett. „Progresso" osztrák hajó háboritlannl érkezett ide Marseilleből. Egy franczia hajóraj az istriai vizeken a kis bárkákat mind szabadon bocsátja, még akkor is, hogy ha azoknak vezetői, mint rendesen teszik, vonakodnak kalauzokkal szolgálni a franczia hajóknak. Azon állitólagos összeütközés hire egy franczia s egy angol hajó közt, semmi hiteles alappal nem bir.

Trieszt, máj. 23. Genuából kelt magánlevelek szerint ott a francziák nagy zsarolásokat követnek el; 5 millió frk. már Párisba küldetett; a franczia hadügyminiszter 12 millió frknyi váltókat bocsátott ki Genuára. Az ausztriai hajók szállitmányai elkoboztattak; a kapitányok s matrozókkal hadifoglyok gyanánt bánnak.

Velenczéből irják az ostromzárról, hogy a franczia flotta 3 olasz mfldnyi távolságra közeledett, s a Lidóeröditések előtt horgonyt vetett.

Hadi mozgalmak. — „A mi az utóbbi napokban a harcztéren történt" — irja a bécsi Presse — „bizonyitja, hogy nagyobb hadi események vannak készülőben. Legközelebb tán már hirét vesszük az ellenséges hadak véres összeütközésének. A hadak állásait nem akarjuk részletezni, mert azok a müködések megkezdődése által minden pillanatban megváltozhatnak. A szövetségesek zöme Alessandria és Voghera közt áll s a fővezér ugy látszik oda dolgozik, hogy főerejével Piacenzá-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nak forduljon. A Stadion gr. altábornagy osztrák s a Forey tbnok franczia hadosztálya közt a montebellói magaslatokon máj. 20-kán történt ütközet az osztrák fővezért bizonyossá tevé a szövetségesek főerejének állása felől. Stadion altbngy működése, mely eredetileg kémszemle volt, kis, de igen kemény csatává lőn. Osztrák részről derék hadak harczoltak, s föl kell tennünk, hogy oly veszélyes állomáson, mint Voghera, az ellenség is legválogatottabb népét állitotta fel. Már 19-dikén valának csatározások. Az osztrákok többszörte megtámadák Casteggio városkáját, több ellenséges csapatot visszaszoritának s a vogherai uton előhaladának. A 12,000 főnyi osztrák hadosztály Montebellonál a jól elsánczolt, 15,000 főnyi ellenségre bukkanván, Montebelló birtoka fölött egyszeriben dühös harcz fejlődék. Az elkeseredés mindkét részről nagy lehetett, s a francziák maguk is bevallják, hogy 5—600 embert vesztettek. Változó szerencsével folyt négy órai harcz után az osztrákok, egy hivatalos sürgöny szerint, erös hidfő által védve, a Po jobb partjára visszavonultak. E visszavonulás közben ejthették a francziák a foglyokat, kiket Vogherába szállitának.. Ezek történtek máj. 20-dikán az osztrák sereg balszárnyán; más nap pedig az osztrák sereg jobb szárnya ellen történtek müködések, mint olvasóink már tudják.

„Ezen demonstratiók a két szárnyon“ — irja ugyancsak a bécsi Presse — „arra mutatnak, hogy a franczia-szárd hadsereg elég erősnek érzi magát, hogy védhelyzetéből megtámadásra menjen át; mégpedig ugy látszik, hogy a megtámadást az ellenség bal szárnya felől Viktor Emánuel alatt Mortara irányában akarják megkisérleni, mi közben a középhad (Napoleon császár alatt) Valenzánál a Pón átkelend, a franczia-szárd jobb szárny pedig Piacenza irányában kerülne kijebb. Hogy a stradellai szorost osztrák részről tetemes erővel őrzik, bizonyitja, hogy az osztrák vezér az erről történhető támadásra el van készülve. Ha vonalt képzelünk Mortarától Valenzáig, meg Valenzától Vogherán keresztül Piacenzáig, ugy körülbelül meghatároltuk a tért, hol a legközelebbi napokban 300,000 harczos össze fog csapni.“

Pest, május 25. — A bal szárnyon Montebellónál történt ütközetet, az osztrák hadseregnek bal szárnyán egy másik követte. Viktor Emanuel már az előtt kérte Napoleon Lajost, hogy Vercelli és Novarra felé sereget küldjön, mit ez vonakodott tenni; de kényére bizta a királynak, hogy maga felelősségére intézkedjék. A piemontiak földieik által minden Vercelliben és Vercelli körül történt események felől jól vannak értesülve, igy tudhatták meg azt is, hogy az osztrák előerő a Sesia bal partján igen csekély seregosztályból áll. A 3000 emberből álló féldandár, melyet Ceschi ezredes vezényelt, nyilt téren, négy-ötszörös erőnek ellent nem állhatott és mind e mellett igen ovatos előrelátással csatázva vonult vissza Orfengoba (falu a novarrai uton). Ha a piemontiak követték volna őket, ugy azon veszélybe jönnek, hogy a 7-ik hadtest két dandárja oldalról támadja meg és Sesiától elzárja. Ily esetben nem maradt volna más hátra, mint vagy kétségbeesett bátorsággal keresztültörni az ellenségen, vagy pedig fogolylyá lenni. Ugy látszik azonban, hogy a piemontiak taktikájához tartozik, nagyobb ausztriai osztályokkal magokban soha csatába nem bocsátkozni. Alig hogy nagyobb hadcsapatokat közeledni láttak, rögtön visszahuzódtak a folyamon.

A Pótól délre a népesség egy része a háboruban tettleges részt vesz. Casteggio lakosai, utczáikat 17-kén, az osztrákok közeledtére eltorlaszolták s a parasztok a hegyek közt népfelkelést alkottak. A vacarizzai hidat, melyen Stadion tbk visszavonult, a folyóba vetett fatörzsökkel kivánták megrontani. De a kisérlet meghiusittatott. E hidfő birtoka s a Stradellánáli erős állás fedi a piacenzai utat s a Pón átmenetelt Pavia és Piacenza közt.

Az elesett és megsebesülts tiszteknek aránylag nagyobb száma azt bizonyitja az „Indépendance“ párisi tudósitója előtt, hogy a tiszti jelvények, meg az ütközet alatti lovonülés a franczia tiszteket alkalmasint nagyon is kijelöli az osztrák hadsereg golyóinak. Párisban egyébiránt az emberek látván, hogy a második sürgöny a halottak és sebesültek számát már többre teszi az elsőnél, attól tartottak, hogy azoknak száma nem lesz messze az ezertől.

A „Mil. Ztg“ a csatatéri ujabb eseményeket illetőleg igy ir:

„A legujabb eseményekből kitünik, hogy az osztrák hadsereg a 20 óra hosszuságu területet Stradellától, Paián, Caván, Mortarán és Vercellin át megszállva tartja és mint előbb a bal Po-part legelőnyösebb állomásainak, miket a Ticino és Sesia határol, birtokában van, mig az ellenség főerejét Voghera, Tortona, Novi és Alessandria közt öszpontositotta.

Ha a legujabb eseményekből a szárd-francziák czéljára következtetni lehet, ugy látszik, hogy miután főerejök, mint mondva volt, Alessandria, Casale, Tortona és Novi közt van öszpontositva, és miután a Dora-Baltea és Sesia között egy hadtestök áll, a küzdelem az Alessandria, Casale és Joria közti egész vonalon fog történni Piacenza, Stradella és Vercelli ellen. A szövetségesek vagy Casalenál fogják átlépni a Pót, és Vercellit s Mortarát tüzvén ki czélul, arczczal támadni, vagy Valenzánál erőszakolnak átmenetet, hogy egy strategiai áttörést kiséreljenek meg Montaranál és Vigevanonál; vagy végre Paviát tüzve ki czélul, a Po-átmenetelt San Nazaronál erőszakolandják, mi az osztrák hadsereg bal szárnyának mekerüléséhez lenne hasonló, de a mi nagy tulerőt föltételez, a mi igen kétségbevonható. De akár hogy üssön is ki az első csata, az csak taktikai győzelem leend, és csak azt határozza el, ha vajjon a küzdelem Alessandria és Turin ellen, vagy pedig a Mincio ellen történjék, és itt vagy ott akkor szükségkép szünet fog bekövetkezni.

Eleinte két sorhajó és egy fregatt jelent meg itt. Kezdetül „Jupiter“ Lloydgőzősre, mely köszenet szállitott, tüzeltek. A hajó a vontatott terhet cserben hagyva, megmenté magát. 19-ig 6 kereskedő hajó s egy császári szállitó hajó „Fido“ csipetett el. Minden hajó, főleg az angol hajók szorosan megvizsgáltatnak. A hajók rendszerint Piavénál horgonyoznak, hol a viz mély, s közel ivóviz van. A flotta zöme a lissai vizekben czirkál.

Ma egy brigantine azon hirt hozta, hogy a franczia hajók Lissát lőni fogják, hogy ott állomást szerezhessenek. De e hir valósulására vár. 20-kán egy franczia naszád a spignoni erősségek egyikénél méregeté a vizet, de öt lövés által elkergettetett. Minden intézkedés megtétetett a zavargások megakadályozására, mert bár a hangulat nem aggasztó, egy párt mégis a francziák támadására és a bombázására vár, mint a lázongás jeladására. Ma minden idegen a rendőrségre hivatott, ittmulatásuk czélját igazolni.

Az „O. D. P.“ irja: Viktor Emanuel királynak most már egy franczia hadtest is áll rendelkezése alatt. A király, mint tudva van a bal, a császár pedig a jobb szárnyat vezénylendi. A főparancsnokságot az egész hadsereg fölött a császár viszi; a király magát rendelkezése alá helyezte. A császári hadiparancsokat következő bevezetéssel kezdik: „A király és a hadparancsnokok a következő rendeletekhez fogják magukat tartani.

A mi a szárd-franczia hadsereg szervezését illeti, erről következőket hallani: „Minden este, az éj beálltával, tartoznak a király és a hadtestparancsnokok a császárt egy terjedelmes jelentésben az illető hadtestben fegyver alatt álló csapatok számáról, a nap folytán történt fontosabb eseményekről és az ellenség mozdulatairól, a mennyiben azok felől tudomást lehetett szerezni, tudósitani. Minden nap, félórával nap fölkelte előtt a csapatok fegyveresen fölállnak, mintha támadás lenne készülőben, és csak akkor települnek le táborozni, midőn bizonyossá válik, hogy az ellenség nem tesz támadási mozdulatot. Akkor a király és a hadtest-parancsnokok legszigorubban tartoznak felügyelni arra, hogy a tisztek fölösleges podgyászt ne hordozzanak magukkal. mindenkinek, bár ki legyen is, meg van tiltva a nagy sátor használása. A tisztek mindig találhatnak a közellevő házakban menedéket. Midőn a csapatok több napon át, távol a házaktól, szabadban táboroznak, a főhadiszállásról sátrak fognak szállittatni. Minden tiszt tartozik köpenyegét vállán hordani. A császár meghatározta, hogy a működési idő alatt a kalap általánosan mellőztessék, s csak a sapka használtassék; ezen szabály alól a csákót és a bőrföveget illetőleg csak a császári testőrség van kivéve. Magának a császárnak és környezetének podgyásza is csak a legszerényebb szükségesekből áll.

Az „Allg. Ztg.“ bécsi levelezője Velencze védelmére tett intézkedésekről következő adatokat közöl:

„Azon tény, miszerint Velencze előtt egy franczia hajóhad jelent meg, katonai körünkre nézve nem jött véletlenül. A dogék ősi városának védelmére a legutóbbi időben nagy gond fordittatott. Velencze védelmi vonala a tenger felé, ama keskeny szárazföld-darabban fekszik, mely a Lido mellett a San-Nicolo erődnél kezdődik s a Malamocco melletti bejárásnál, az Alberoni eröddel végződik. Ezen bejárásnál, az erőd által védve, áll hadigőzös hajóhadunk, mintegy 400—500 ágyuval ellátva, a bécsi születésü Fautz ellenádmirál parancsnoksága alatt. Ha Velenczét komoly megtámadás fenyegetné, őt oda várják; mivel csupán ezen pontról mehetnek be nagyobb hajók a lagunákba, s fenyegethetik komolyan Velenczét. A Lidó mellett, a San-Nicolo erődnéli bejárást csupán kisebb hajók, mint a Lloyd gözösei, használhatják; mivel a nagyobbnemü s mélyebben járó jármüvekre nézve, a tengeren levő homokzátonyok miatt, maga az odamenetel sem létesithető. Alább, Malamoccótól délre Chioggióig szintén van egy védelmi vonal, mely a Brendolo eröddel végződik, azonban inkább a Po-torkolatok, mint a Velenczébei sajátképi bejárás felett uralkodik. Maga a város a legujabb időben, Alemann altábornagy személyében uj parancsnokot s igen erős helyőrséget kapott. E szerint oly jelenetektől, minők 1848-ban történtek, nem lehet tartani. A lakosságnak legelégületlenebb része, a signorék, a mezőn vannak; az alsóbb rétegek pedig egészben véve nem idegenkednek Ausztria szelid uralmától.“

Ujabbak. — A csatatérről semmi fris anyag nem ömölvén vagy szivárogván az irótoll alá, franczia lapok mind a montebellói, mind a vercellii kémszemléről még nehány részletet hoznak, és az elsőre nézve a franczia-szárd csapat veszteségét már is 1000 emberre teszik, valamint azon 200 fogoly is, kiről a franczia bulletinban szó volt, többnyire oly sebesült, kiket az ausztriaiak nem vihettek el magukkal. A Sesia melletti kémszemle eredményére nézve azonban homlokegyenest ellenkezők a két félről bulletinek; mig az ausztriai szerint az ellenség a Sesián ismét visszament, párisi és turini tudósitások szerint az átmenet teljesen és maradandóan sikerült és a szárd-franczia had a tulsó parton maradt.

Turin, máj. 25. A modenai csapatok Reggióból Brescellóba vonultak, hol a hg védelmi rendszabályokat tesz.

A „Moniteur“ jelenti Alessandriából május 24: A Montebellónál megsebesültek Alessandriába hozattak. Az osztrák foglyok Genuába vitettek, honnan Marseillebe mennek. Elmenetelök előtt a császár pénzt osztatott ki köztök.

— Lajos Napoleon nehány óráig Vogherában volt, 25-dikén estve még semmi se volt elutazásia iránt határozva. Napoleon hg lelkesült zajjal lőn Lyvornóban fogadva, a város is ki volt világitva. A Toscanában levő franczia csapatok mintegy 15,000 főnyi erőben a Pistoja melletti táborba mennek. Massában a szárd biztos végre álarczát eldobta, s Massának Piemontbai végleges bekeblezését kikiáltatta. Hübner báró tegnap utazott el Nápolyba mint osztrák követ.

— Luganóból, máj. 25-röl jelentik, hogy Garibaldi 5000 emberrel, de ágyuk nélkül, Vareseben elsánczolta magát. Az osztrák csapatok Varese előtt állnak s van tüzérségök. A csata már is kezdetét vette. Igy jelenti a „Presse.“ Egy más közlésből látjuk: hogy svaiczi tbk Bontems táborkarát Luganóba tette át, hová csapatok indittattak. Niel tbk oly irányt vett, hogy Garibaldit nem követheti.

Brüssel, máj. 25. Az „Indépend.“ szerint Franczia- és Angolország a viszonyt Nápolylyal megujiták. Mint képviselők Brenier és Hudson urak menendnek Nápolyba. Ausztriát Hübner b. képviselendi. Az Angolország és az észak-amerikai államok közti szövetség lehetőségéről beszélnek.

Velencze, máj. 23. A tegnap kiinditott tudósitás jelenti, hogy komoly rendzavarozásoknál jelül 12 ágyulövés szolgáland.

Pola, máj. 21. A franczia hajóhad ugyan már jeleztetett, de még lőtávolra nem közeledett.

A „K. Z.“ szerint Münster gróf porosz rendkivüli követ sz.-pétervári utjának az Ausztriávali kibékülés érdekében kell vala történni: mint tudjuk, az ut elmaradt.

— Több angol lap, u. m. a „Times,“ „Daily News“ és „Advertiser“ egyező tudósitásai szerint lord Palmerston és lord J. Russel véd- és daczszövetséget kötöttek egymással a Derby-miniszterium ellen, s mintegy 18 szavazatnyi többségre számitnak a parlamentben. Ennek következtéül az „Advertiser“ azt hiszi, hogy a kormány junius napjaiban egy bizalmatlansági szavazáson törést szenvedend, s örvend azon, hogy Angolország ez által kikerülendi azon veszélyt, hogy semlegességéből kiragadtassék. A „Times“ szerint is kellő ovatossággal járva el a bizalom kérdésében, alig lesz kikerülhető, hogy a kormány kisebbségben ne maradjon, s le ne lépjen.

— Belgrádból irják máj. 19-ről, hogy az nap reggeli 9 órakor a néptömeg ellenzé a kiszáliási hely felállitását az osztrák gőzhajók részére. A pasa testvére megjelenvén, a török területen jelölte ki a kiszállási helyet a vár falánál. De itt is ellentállott a nép. A mult éjjel 300 ember érkezett a várőrség megerősitésére. Holnap a belgrádi polgári őrség fog gyakorlat végett kivonulni. Oszmán pasa hirszerint tiltakozni akar ez ellen. Az al-dunai viszonyok mind fenyegetőbb jellemet öltenek magukra.

Bécs, máj. 28. A „Presse“ szerint a Turinban f. hó 26-kán kiadott bulletin jelenti: hogy a szárd hegyivadászok (Garribaldi szabadcsapatosai) s a császári csapatok Varese és Malnate közt megütköztek. A harcz 3 óráig tartott.

Berlini tudósitások szerint 27-kén reggel megujult támadás történt, s további roham váratik a meglehetősen erős sánczolatokra. — Napoleon hg, genuai hirek szerint, a maga hadtestének a toskanai hadsereggeli egyesitése által 50,000 embert vett vezénylete alá.

Bécsi börze.	május 27.	május 26.
Nemzeti kölcsön 100 pftért	65.05	64.80
Metalliques 5 pc. „ „	59.75	59.50
Bankrészvény darabja	726.—	714.—
Hitelintézeti részvény	133.20	132.20
Augsburgi váltó	125.50	126.—
London 10 ft Sterling *)	144.—	145.—

*) Egy font sterling értéke 10 fr 1.18 kr ezüstben.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ÉRTESITŐ.

(697) (1—6)

MAGÁN HIRDETÉSEK.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS

BIZTOSITÓ TÁRSASÁG

kolozsvári főügynöksége s vidéki ügynökei

elfogadnak biztosításokat:

a) **Tüzkárok ellen,** ingó és ingatlan javakra, névszerint gyárakra, épületekre, butorokra, portékákra, terményekre, takarmányra, gazdasági állatokra stb.

b) **Jégkárok ellen,**

c) **Vizen és szárazon** szállitott javak veszélye ellen.

A főügynökség mellett (Kolozsvárt óvár 232 sz.) a következő ügynök urak állanak a t. cz. közönség szolgálatára: Abrudbányán: Ferenczi Mihály, Alfalubán: Gál Elek, Algyógyon: Dáné Mózes, Alvinczen: ifj. Bulyka Lajos, Ar. Rákoson: Csipkés Sándor, B. Hunyadon: Holczer Vilmos, Beszterczén: Tannenbaus Irmel, Bölönben: Sebestyén Károly, Csapón: Finna István, Cs. Keresztnron: Torma Károly, Cs. Szeredán: Erős Elek, Déésen: ifjabb Roth Pál, Égenben: Köblös Miklós, Enyeden Biszitrcsányi Sándor, Etéden: Kurácson Mózes, Galambfalván: Sebesi István, Frátán: Finta Sámuel, Gálfalván: Beregszászi Imre, Gyulban: Soos Ferencz, H. Láposon: Sós Ferencz, Hidalmáson: Majthényi Ferencz, Kaczkón: Angerer, jegyző, Kapnikbányán: Lipuszki Ferencz, K. Vásárhelyt: Hankó László, K. Enyeden: Márk József, K. Kajántón: Zimod Leon, Kolozson: Farkas Lajos, K. Szilvásón: Csiki László, Kolozsvárt: Bányai Károly és Pojini Nándor, Lekenczén: Scholtész Gyula, M. Láposon: Kis Sámuel, M. Régenben: Viski Ferencz, Marosujvárt: Sebestyén Áron, M Vásárhelyt: Jenei Albert, N Ilondán: Moricz Sándor, N. Olyvesen: Dézsi Sándor, N. Petriben: Biró József, N. Sajón: Veres Márton, Naszódon: Márkovics Jabab, Noszolyban: Kabós Mihály, O. Láposbányán: Hanschild György, Remetén: Fülöp István, Rettegen: Köblös István, Robozon: Molnár Sándor, Sárdon: Elekes Mihály, Sárvárt: Varga Ferencz, Semesnyén ifj. Dadai János, Szamosujvárt Dajbukát János, Soosmezőn: Hosszu Kelemen Szebenben: Stoss József, Szt. Mihályon: Török Sámuel, Sz. Keresztnron: Lengyel Sámuel, Sz. Nádason: Pegány Lajos, Sz. Udvarhelyt: Zajzon Ferencz, Teleken: Magyarósi Ferencz, Tekén: Varga Sámuel, Topánfalván: Szabó Miklós, Tordán: Osztián testvérek, Toroczkón: Koronka Antal, Tövisen: Lukácz József, Uj-Tordán: Balogh János, Zalathnán: Hadnagy Péter, Válaszuton: Fülöp István, Vingárdon: Takácz József urak.

A kártérités, minden kölllség levonás nélkül, gyorsan történik. — Kolozsvár, máj. 15. 1859.

Kövári László,
főügynök.

---

(698) (1—1)

Éppen most jelent meg!

s Kolozsvárt STEIN JANOSnál s általa minden könyvkereskedésben

kapható:

MIT TEGYEN AZ ERDÉLYI GAZDA HOGY JÓLLÉTRE JUSSON?

Az erdélyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamunka.

Irta BERDE ÁRON. Ára 35 ujkr.

OLASZORSZÁG FÖLDABROSZA

kisebb és nagyobb alakban. 40 krajczártól 4 ujforintig.

ASZALAY JÓZSEF,

SZELLEMI RÖPPENTYÜ

történelmi s humoristikai szinezettel. Ára 3 ujft.

JÓZSIKA MIKLÓS

régiebb és újabb

NOVELLÁI.

4 kötet ára 4 ujforint.

FEKETE MIKLÓS,

Hires alföldi betyár

RÓZSA SÁNDOR

viselt dolgai, perbe fogatása és elitéltetése.

Ára: 80 ujkrajczár.

CZILCHERT R.

Állattenyésztési eszmék

szemközt a Magyarországon jelenleg alapból megváltozott gazdálkodási viszonyokkal.

Ára 1 ujforint.

KOVÁCS MÁRIA.

KAMÉLIÁK A SIRBOLTBAN.

Regény, 3 kötet, ára 2 ft 10 kr. o. ért.

Dr. SIKLÓSY KÁROLY.

A VIZGYOGYMÓD,

utasitás

a szenvedők használatára.

Ára 2 forint osztrák értékben.

HATVANI MIHÁLY,

TÖRTÉNETI ZSEBKÖNYV

Rajzok a magyar történetből.

Ára 3 ft 90 kr. osztr. ért.

SZALAY LÁSZLÓ

ADALÉKOK a magyar nemzet történetéhez

a XVI-dik században.

Ára: 2 forint 40 krajczár osztr. értékben.

---

(684) (5—5)

Éppen most jelent meg!

Kolozsvárt **Stein Jánosnál**, Pesten **Ráth Mór** bizományában s általuk minden erdélyi s magyarhoni könyvárusnál

kapható:

SAPHIRA.

TÖRTÉNETI REGÉNY.

(ERDÉLY MULTJÁBÓL.)

IRTA

HALMÁGYI SÁNDOR.

Három rész. Összesen 534 sürün nyomtatott lap.

Bolti ára 2 ft. 30 kr. régi, 2 ft. 60 kr. ujpénz.

A mű a szerző tulajdona.

Tartalom:

I. A szerencsecsillag. II. Szidónia. III. Szerelem és nagyrszvágyás. IV. A balitélet ostora. V. Egy csók a sírban. VI. Saphira. VII. Bathori Kristóf. VIII. A titok titka. IX. A bérczek közt. X. Pythia. XI. Ábrind és való. XII. Az ég és a föld között. XIII. Mi lesz már ebből!? XIV. A kolostor falai közt.

---

(669) (6—6)

Moll SEIDLICZI PORA.

Az utolsó párisi világkiállitáson a hivatalos Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszerek felett **egyes-egyedül** méltatott **jutalom-medailleret**, s a nemzetközi biróság ezen szuverain itélete által megczáfolhatlan bizonyitány van adva arról, hogy ezen készülmény minden külföldi ilyszerű készülményeket jóságával és hecsességével felülmul.

Egyedül központi szállitó raktár: Becsben a Gólya czimerű gyógyszertár, „Tuchlauben, a Wandl-hotel-l szemben."

Egy hepecsételt situl ára: 1 ft. 12 kr p. p., a melyhez pontos használásmódi utasitás van mellékelve, különböző nyelveken

Főraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUGOTT özvegye gyógyszertára, b. Monostorujtára, Szászsztárban SPECH gyógyszerszerű, Beszterczén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszas tapasztalás oly hasznosaknak talált, hogy azok hire a birodalom határait tulszárnyalta. Hogy MOLL féle Seidlitz-porok minő gyógyerővel birnak jelesen a gyomorbajokban és szorulásokban, hogy minő segélyt nyujt a májbajokban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szívdobogásban, vértolulásban, gyomorgörcsben, nyálkakórságban s különböző női betegségekben, azt megállapitott tények bizonyitják, és számtalan ingerlekeny személyeknek nyujtott hevges könnyviülést és uj tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-ohl),

---

AZ EV. REF. FŰTÁNODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.